

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 536/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F. P., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er/289/2010 v súvislosti s jeho rozhodovaním o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er/289/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“) v súvislosti s jeho rozhodovaním o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v napadnutom konaní podaným návrhom na vykonanie exekúcie z 11. marca 2010 požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcie proti povinnej na vymoženie sumy 152 € s prísl. Súdny exekútor postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov následne 26. apríla 2010 požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čím došlo podľa sťažovateľky k zákonnému založeniu povinnosti okresného súdu rozhodnúť o nej v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovených lehotách.

Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že táto vec podľa jej názoru nevykazuje znaky mimoriadnej právnej zložitosti a nevyžaduje takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jeho posúdenie, resp. rozhodnutie v tejto veci.

Sťažovateľka vzhľadom na z jej pohľadu neodôvodnenú činnosť a neefektívny postup okresného súdu podala v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že na svoju sťažnosť z 25. mája 2011 nedostala od predsedu okresného súdu dosiaľ žiadnu odpoveď.

Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

V petite sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené ňou označené základné práva podľa ústavy, práva podľa dohovoru a dodatkového protokolu, ako aj ďalšie ňou označené ustanovenia ústavy a dohovoru, zároveň aby prikázal okresnému súdu postupovať v tomto konaní bez zbytočných prietáhov a napokon aby uložil okresnému súdu zaplatiť jej finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

V konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje, aby sťažovateľ preukázal, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu postupoval podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona o súdoch, teda že podal sťažnosť predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd je sťažovateľ povinný využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

Účinnosť tohto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1 a § 116 ods. 1 písm. b) tohto zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania s'ťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle § 64 ods. 2 prvej vety zákona o súdoch „Orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním s'ťažnosti zistí, že s'ťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť nie je prípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie s'ťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak s'ťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Účelom s'ťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade so základným právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok nápravy podľa zákona o

súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že v súlade so zákonom o súdoch „podal[a] písomne ešte dňa 25. 05. 2011 do rúk predsedu exekučného súdu sťažnosť na postup súdu smerujúcu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“.

Vzhľadom na skutočnosť, že k sťažnosti ústavnému súdu nepripojila fotokópie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, ústavný súd ju prípisom z 12. septembra 2012 vyzval, aby tak urobila v ním určenej lehote, a zároveň ju upozornil na možnosť odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka reagovala na výzvu ústavného súdu podaním z 28. septembra 2012, ku ktorému pripojila okrem iného kópiu podania označeného ako „*Sťažnosť a podnet na preskúmanie zákonnosti postupu súdu – prieťahy v konaní na prieťahy v konaní*“ z 30. augusta 2010, ktorá smerovala proti konaniu okresného súdu, ktoré sťažovateľka identifikovala menom, priezviskom a rodným číslom povinnej, označila exekučný titul a číslo, pod ktorým vedie konanie súdny exekútor, a uviedla aj dátum žiadosti o vydanie poverenia. Označená sťažnosť z 30. augusta 2010 však nebola adresovaná orgánu štátnej správy okresného súdu, a preto ju nemožno považovať za kvalifikované uplatnenie právneho prostriedku nápravy, ktoré zákon sťažovateľke účinne poskytuje.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že postupom sťažovateľky v okolnostiach danej veci nebola účinne splnená požiadavka namietania prieťahov v konaní na orgáne štátnej správy súdu podľa zákona o súdoch. V nadväznosti na to ústavný súd zdôrazňuje, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (m. m. III. ÚS 44/03).

Uvedené závery majú oporu aj v doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, súčasťou ktorej je právny názor, že prostriedok nápravy, s ktorým sa ako právny účinok nespája priame odstránenie opodstatnene namietnutého porušenia základného práva alebo slobody, nemá povahu účinného právneho prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, teda takého právneho prostriedku, ktorý musí sťažovateľka vyčerpať skôr, ako sa v konaní pred ústavným súdom môže uchádzať o ochranu svojich práv podľa čl. 127 ústavy (m. m. II. ÚS 34/99, III. ÚS 146/03).

Ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti daného prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti riadne uplatnenej podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo v danej veci účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti ďalej zdôrazňuje, že z § 63 ods. 1 zákona o súdoch jednoznačne vyplýva, že sťažnosti uplatnené podľa § 62 ods. 1 tohto zákona vybavuje predseda príslušného súdu, ktorý je ako jediný orgánom disponujúcim právomocou meritórne vybavovať podané sťažnosti.

Keďže sťažovateľka v okolnostiach danej veci napriek tomu, že v konaní pred okresným súdom bola kvalifikovane právne zastúpená, sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy okresného súdu kvalifikovane neuplatnila, resp. hodnoverným spôsobom nepreukázala, že by tak urobila, a keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľky z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jej sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Ústavný súd napokon uvádza, že mu sťažovateľka predložila aj kópiu podania označeného ako „*Sťažnosť na prietahy v konaní*“ z 23. novembra 2010 adresovanú okresnému súdu, ako aj kópiu podania označeného ako „*Sťažnosť na prietahy v konaní*“

z 25. mája 2011 adresovanú predsedovi okresného súdu spolu s kópiu podacieho hárku pošty, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka podala 25. mája 2011 na poštovú prepravu okrem iného zásielku adresovanú okresnému súdu s podacím číslom 27401117. V predložených kópiách oboch sťažností sa okrem iného zhodne uvádza, že sťažovateľka podáva sťažnosť na prietahy, pričom „*zoznam jednotlivých konaní (s uvedením ich spisových značiek, osôb povinných a dňa podania žiadosti o udelenie poverenia exekučnému súdu) je uvedený v prílohe tejto sťažnosti*“. Sťažovateľka však ústavnému súdu nepredložila žiaden zoznam konaní, z ktorého by bolo možné hodnoverným spôsobom overiť, či konkrétne v označenom konaní predtým, ako podala sťažnosť ústavnému súdu, naozaj kvalifikovane uplatnila sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť nemajú sťažovateľkou doručené kópie sťažností z 23. novembra 2010 a z 25. mája 2011 podľa názoru ústavného súdu z hľadiska dokazovania žiadnu výpovednú ani preukaznú hodnotu.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľka sťažnosťou namieta aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom z jej argumentácie vyplýva, že ich porušenie namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vychádzajúc zo skutočnosti, že dospel k záveru, že v napadnutých konaniach nie sú splnené podmienky na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatuje, že v týchto konaniach nemohlo postupom okresného súdu dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva

podľa čl. 1 dodatkového protokolu a rovnako tak ani k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2012